

Тарасенко Є., студентка 2 курсу
факультету іноземної філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

Науковий керівник:
Мамосюк О. С., канд. філол. наук,
доцент кафедри романської філології
Волинського національного університету
імені Лесі Українки

MOBA СУЧАСНИХ BANDES DESSINÉES ЯК ЯВИЩА МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ

Bandes dessinées (також відомі як BD) – французьке поняття для загальнопоширеного англомовного терміну «комікси». *Bandes dessinées* є важливою частиною культурної спадщини Франції та Бельгії, а також значущим явищем у світовій літературі та мистецтві. Ці комікси не тільки формують культурний простір франкомовних країн, але й стають засобом передачі важливих соціальних, політичних і філософських ідей.

Зважаючи на велику і насичену історію французьких коміксів, які починаючи з 19-го століття стрімко розвивалися і ставали більш популярними серед самих французів, а також бельгійців, виникнення суто французького терміну не видається неочікуваним. Також на появу цієї реалії повпливала війна та окупація Німеччиною, яка у свою чергу забороняла імпорт американської

продукції, у тому ж числі коміксів. Це сприяло навпаки – більшій зацікавленості до коміксів та надихало творців на створення нових історій. Перші комікси в більшості створювалися для дітей, мали легкі та цікаві сюжети. Приблизно з 1970-х років французькі комікси займали провідну позицію у всій Європі. Аудиторія на яку вони були розраховані переважно доросла. У цих творах порушувалися серйозні теми, такі як політика, історія, психологія. Серед робіт цих років можна виділити «The Incal», що була написана Алехандро Ходоровскі та проілюстрована Жаном Жіро. Ця космічна опера поєднує в собі елементи науки, технологій, містики, політичних інтриг, змов, сатири, та міжгалактичної подорожі [5].

Після багатьох успішних коміксів і великої зацікавленості аудиторії в подібних творах, ця галузь почала стрімко розвиватися і розширятися. З'являється все більше незалежних видавництв. Згодом створюється навіть фестиваль коміксів в Ангулемі, який є одним з найбільших фестивалів коміксів у світі. На сьогодні, на ринку Франції щороку виходить понад 5000 нових коміксів, і цей жанр займає близько чверті всього видавничого ринку [4].

Популярність таких творів все більше зростає завдяки трансформації самих *bandes dessinées* під запити суспільства. Сучасні автори піднімають теми про права людини, міграцію, екологічну кризу, фемінізм, стереотипи, а також рефлексують щодо тем про ментальне здоров'я і пошуки сенсу життя. Також *bandes dessinées* збагачуються жанрово, що допомагає зацікавити аудиторію різної вікової категорії, статі тощо. Прикладом може стати автобіографічна робота Маржан Сатрапі «Персеполіс», яка поєднує історію і політику або ж твір Ріада Саттуфа «Араб майбутнього», у якому досліджується питання культурної ідентичності двома абсолютно протилежними способами – комічним та серйозним. І, звісно, комікси йдуть у ногу сучасності, вони видаються не тільки у паперових форматах, але й в онлайн, що робить їх зручнішими для прочитання [2].

Завдяки своїй наочності *bandes dessinées* забезпечують легкість сприйняття, а композиційна напруга гарантує емоції читачеві. Ці твори характеризуються якісним і деталізованим малюнком, що дозволяє зануритися в атмосферу історії, а також додає загалом візуальної естетики сторінці. Багато сучасних коміксів використовують живу, розмовну мову, яка наближена до реальних діалогів. Це робить персонажів більш автентичними і допомагає читачу асоціювати себе з ними. Особливо в коміксах для підлітків та молоді часто використовується сучасний сленг, який відображає реалії повсякденного життя молодих людей. За думкою італійського філософа і письменника Умберто Еко, привабливість подібних робіт полягає у психологічній розрядці і відпочинку, коли читач крок за кроком відкриває те, що він вже знає, а найголовніша розвага – у відсутності відчуття часу [3].

Унікальність *bandes dessinées* полягає у здатності інтегрувати різні форми вираження, створюючи водночас естетичний і інтелектуальний продукт, який є доступним для широкої аудиторії. Цей феномен масової культури має значний вплив не лише на розважальну індустрію, але й на соціальну, політичну та культурну свідомість суспільства.

Список використаних джерел:

1. Колісник О.В. Специфіка сучасних коміксів: традиції та інновації, 2022. 19 с.
2. Космацька Н. В. Мова сучасного коміксу як явища масової культури. Мова і культура, 2012. Вип. 15, т. 4. С. 15-20.
3. Крикуненко С. В. Новаторство коміксу в просторі сучасної екранної видовищної культури. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2024. № 2. С. 57–63.
4. Baudry J. Cases-Pixels: Une histoire de la BD numérique en France. 2018. 344 p.
5. Glaude B. Comics and Novelization. A Literary History of Bandes Dessinées. New York, 2023. 214 p.